

El dietari de Jordi Llavina

TABAC DE REGALIA

Estimar i altres vicis

El títol de l'article d'avui correspon al d'una novel·la curta —una *nouvelle*, tècnicament— de Jordi Bonet-Coll (la Bisbal d'Empordà, 1969), que ha publicat fa poc Edicions Sidilà. La il·lustració de la coberta, de Montse Mayol, mostra alguns dels elements que podrien caracteritzar l'existència del protagonista, l'Enric: un casc per anar en bici, una capsa de sabates (amb dues sabates dins), un paquet de tabac ros (Marlboro), una cafetera (italiana), unes ulleres (fumades), una tassa que ha deixat de fumejar i un ordinador portàtil, damunt el teclat del qual unes mans estan, potser, component un *fals dietari*. Hi manca —suposo que no es tracta d'espantar el lector— alguna cosa que deixi constància de la tirada del personatge a les drogues: una xeringa o unes *clenxes* de pols blanca, posem per cas.

L'Enric admira molt Josep Pla. I ell mateix, per explicar la seva història, fa servir aquesta fórmula —la del fals dietari— tan planiana. L'argument és més aviat escarransit: el protagonista viu a Vilaprim, un poble prop de Girona, i no va gaire bé amb la dona. Tenen un fill. Durant l'adolescència, ara ja molt llunyana, havia tingut un amor platònic: la Maria. Ja passada la quarantena, reprendrà el contacte amb la dona, que ha parit tres criatures i s'acaba de separar. Però són molt lluny, l'un de l'altra: tan o més lluny que trenta anys enrere. L'Enric ara treballa al negoci familiar: una sabateria (hi ha alguna descripció molt bona sobre el producte

La coberta del llibre de Bonet-Coll

que ven, però que ja no fabrica ni adoba). L'home va patir una joventut *moguda*: va fer un ús abusiu de les drogues. De les toves però, també, de les dures. Va superar el vici gràcies a la bici: s'hi ha afeccionat de mala manera. Té tres o quatre amics, no gaires més. I un conegut, que regenta l'estanc del poble —un personatge d'idees abrondades (racistes, masclistes i uns quants *-istes* més).

Explicat així, sense gaire traça, és probable que la novel·la de Bonet-Coll no resulti gaire atractiva. No hi ha res d'extraordinari, cap personatge del qual espugui dir: quina vida de novel·la, manoi! L'estil és volgudament planer, perquè representa que el narrador està escrivint un dietari, no pas una novel·la. En aquest sentit, en la impossible història d'amor amb la Maria hi ha molt de joc entre el jo narrador-Enric i el jo de l'autor-Enric (que aquest darrer fa veure que no tenen per què coincidir, tot i que, en realitat, es veu prou bé

que són el mateix). El primer, el narrador —aconsellat, esclar, pel segon—, va introduint en el seu relat tot de noms literaris il·lustres: a banda l'esmentat Josep Pla, John Williams, Lobo Antunes, Ortega y Gasset, Santiago Rusiñol, Julio Cortázar, Milan Kundera, Haruki Murakami, Tom Wolfe, Michel Houellebecq... Hi ha també referències musicals —menys il·lustres— dels anys vuitanta, l'època fosca del personatge. Un diumenge al matí que l'Enric pedala per una carretera, li passen alguns cotxes a tocar, massa a tocar, i es caga en tot. Però *veu* en tots aquells desconsiderats que condueixen a tota pastilla, a frec dels inermes ciclistes, el jove que va ser ell mateix, molts anys enrere.

L'Enric no és un home desesperançat. És un individu gris, que va fent la viu-viu a can Cordons, la sabateria (en representa la quarta generació). Però té, això sí, l'ambició d'escriure. De moment, només és un escriptor sense obra. I és, encara, molt sensible a les paraules. S'hi entreté, les paladeja. Li agrada recuperar-ne d'oblidades, per no dir exànimes: *tortero*, posem per cas (*tortero*, en masculí, jo la vaig llegir per primer cop en la poesia inicial d'*El cor quiet*, de Carner). O *verbagali* ('bocamoll'), *papibou* ('capgròs') o *trebinella* ('un d'aquells nens que no pot estar-se mai quiet'). També tenen molta gràcia les reflexions sobre les paraules *papel·la* i *heroïna*. És una de les flaques del protagonista, un aspecte secundari del relat. Però a mi és el que més m'han interessat.

pinnae